

Cumulatie van pensioenverevening en alimentatie.

Rb. Amsterdam 22-09-2010, ECLI:NL:RBAMS:2010:BO5169, m.nt. Mr. W.P.M. Thijssen

Instantie	Rechtbank Amsterdam
Datum	22 september 2010
Magistraten	Mr. H.P.E. Has
Zaaknummer	443160 / FA RK 09-8753
Noot	Mr. W.P.M. Thijssen
LJN	BO5169
Vakgebied(en)	Verzekeringsrecht / Pensioenrecht Personen- en familierecht / Huwelijk en echtscheiding Personen- en familierecht / Alimentatie Pensioenen (V)
Brondocumenten	ECLI:NL:RBAMS:2010:BO5169, Uitspraak, Rechtbank Amsterdam, 22-09-2010;
Wetingang	Art. 1:81 BW, art. 1:157 BW, art. 3, lid 1, Wet verevening pensioenrechten bij scheiding

Essentie

Cumulatie van pensioenverevening en alimentatie.

Samenvatting

Het gedeelte van een te verevenen ouderdomspensioen waarop géén recht op uitbetaling ten behoeve van de vereveningsgerechtigde rust, wordt in aanmerking genomen bij het vaststellen van de draagkracht van de vereveningsplichtige bij het vaststellen van de door de vereveningsplichtige verschuldigde alimentatie.

Partij(en)

Beschikking van 22 september 2010 betreffende de echtscheiding in de zaak van:[de vrouw] wonende te [woonplaats], verzoekende tevens verwerende partij, hierna mede te noemen de vrouw, advocaat mr.

P. Crans te Amsterdam,

tegen

[de man] wonende te [woonplaats], verwerende tevens verzoekende partij, hierna mede te noemen de man, advocaat mr. P.J. Erdbrink te Amstelveen.

Uitspraak

1. Het verloop van de procedure

De rechtbank heeft kennisgenomen van de ingekomen stukken.

De zaak is behandeld ter terechtzitting met gesloten deuren van 18 augustus 2010, alwaar zijn verschenen: partijen en hun advocaten.

2. De feiten

Partijen zijn met elkaar gehuwd te [trouwplaats] op [trouwdatum] 1993.

Partijen hebben de Nederlandse nationaliteit.

3. De verzoeken en de verweren

3.1. Ten aanzien van het hoofdverzoek

De vrouw verzoekt de echtscheiding tussen de man en de vrouw uit te spreken. Zij stelt dat het huwelijk duurzaam is ontworcht. De man betwist de gestelde duurzame ontworchtiging niet en verzoekt —bij zelfstandig verzoek— te bepalen dat de echtscheiding tussen partijen wordt uitgesproken.

3.2. Ten aanzien van de nevenvoorzieningen

De vrouw verzoekt de rechtbank de volgende nevenvoorzieningen uit te spreken:

1. de man te veroordelen om aan de vrouw met ingang van de dag van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand een uitkering tot levensonderhoud van € 4.000,= bruto per maand te voldoen, telkens bij vooruitbetaling;
2. te bepalen dat de eventuele kosten van tenuitvoerlegging van de hierboven onder 1. gevraagde alimentatiebeslissing voor rekening van de man komen, voor zover deze door hem worden veroorzaakt;
3. te bepalen dat de vrouw jegens de man bevoegd is tot bewoning van de woning aan het appartement [a-straat] [1] te ([postcode]) [a-plaats], alsmede tot het gebruik van de bij die woning en tot de inboedel daarvan behorende zaken, tot 23 december 2009;
4. de man te veroordelen aan de vrouw in het kader van de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden € 343.887,= uit te keren, te vermeerderen met de wettelijke rente daarover met ingang van de datum van indiening van dit verzoekschrift;
5. de man te veroordelen tot betaling van een bedrag van € 300.000,= als voorschot op de verdeling van de eenvoudige gemeenschap en de verrekening op grond van de akte huwelijkse

voorwaarden.

De man verweert zich tegen de verzoeken van de vrouw en verzoekt voorts in zijn verweerschrift de volgende nevenvoorzieningen uit te spreken:

6. vanaf de datum ontbinding huwelijk de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw vast te stellen op maximaal € 994,00 bruto per maand, althans op een door uw rechtbank in goede justitie vast te stellen bruto maandbedrag;
7. vanaf de datum ontbinding huwelijk de (al dan niet fictieve) verdien capaciteit van de vrouw vast te stellen op minimaal € 3.450,00 bruto per maand, althans op een door uw rechtbank in goede justitie vast te stellen bruto maandbedrag;
8. de door de man ten behoeve van het levensonderhoud van de vrouw te betalen bijdrage met ingang van de dag van ontbinding van het huwelijk tot de datum van definitieve afwikkeling van het huwelijksvermogen, vast te stellen op maximaal € 994,00 bruto per maand, althans op een door uw rechtbank in goede justitie vast te stellen bruto maandbedrag, iedere maand bij vooruitbetaling te voldoen;
9. de door de man ten behoeve van het levensonderhoud van de vrouw te betalen bijdrage vanaf de datum van definitieve afwikkeling van het huwelijksvermogen, opnieuw vast te stellen op een door uw rechtbank in goede justitie te bepalen bruto maandbedrag, iedere maand bij vooruitbetaling te voldoen;
10. de samenstelling en de omvang van de bedragen van het verrekenbare vermogen van het wettelijk deelgenootschap alsmede de samenstelling en waardering en verdeling van het gemeenschappelijk vermogen, vast te stellen conform een door de man nog nader aan te geven wijze, subsidiair de verdeling door uw rechtbank zelf te doen vaststellen;
11. te bepalen dat 'het eindbedrag van de totale afwikkeling van het huwelijksvermogen door de ene partij aan de andere partij moet worden voldaan binnen twee maanden na datum van uw beschikking waarbij het eindbedrag van de afwikkeling concreet is vastgesteld';
12. de proceskosten van partijen te compenseren in die zin dat iedere partij de eigen kosten draagt.

De verzoeken onder punt 6 en 7 heeft de man in zijn pleitnotitie gewijzigd. De vrouw heeft hiertegen geen bezwaar gemaakt.

4. De beoordeling

4.1. Ten aanzien van het hoofdverzoek

Nu tussen de man en de vrouw vast staat dat het huwelijk duurzaam is ontworpen en aan de wettelijke vereisten is voldaan, zijn de verzoeken tot echtscheiding toewijsbaar. De rechtbank zal aldus beslissen.

4.2. Ten aanzien van de nevenvoorzieningen

Het verzoek van de vrouw onder 1

De vrouw heeft verzocht om een bijdrage van de man van € 4.000,= in haar kosten van levensonderhoud.

De rechtbank heeft de hierna te noemen bedragen afgerond, tenzij anders vermeld.

Behoeft vrouw

De vrouw stelt dat zij behoefte heeft aan € 2.942,= netto per maand. De man stelt de behoefte van de vrouw op € 2.704,= netto per maand.

Onweersproken is dat de vrouw een huur betaalt van € 1.015,= per maand. Nu de man in zijn behoefteberekening uit is gegaan van een totale woonlast van € 902,= per maand, zal de rechtbank dit verschil bij de door de man bepaalde behoefte optellen. Het verschil in het door partijen aldus bepaalde bedrag aan behoefte is € 125,= per maand. Gelet op de verschillen in de opbouw van de door partijen van de berekende behoefte, ziet de rechtbank aanleiding het verschil te delen en zal de rechtbank de behoefte van de vrouw in redelijkheid bepalen op € 2.880,= per maand.

Uit het voorgaande volgt dat een behoefteberekening op basis van de 60%-norm buiten beschouwing dient te blijven.

De man stelt dat de vrouw een maximale behoefte heeft van € 994,= bruto per maand. Volgens de man heeft zij zowel inkomsten uit arbeid als uit vermogen.

Inkomsten uit arbeid

Ten aanzien van de inkomsten uit arbeid voert de man aan dat de vrouw in goede gezondheid is, zij voor en tijdens het huwelijk ruime werkervaring heeft opgedaan in het bedrijfsleven, zij geschoold is op zowel middelbaar- als academisch niveau en er sprake is van een gunstige situatie op de arbeidsmarkt voor haar als zelfstandige in de coachingssector. Zo nodig zijn er voor de vrouw passende arbeidsmogelijkheden op het niveau van bijvoorbeeld secretaresse, receptioniste/telefoniste in het bedrijfsleven of als cassière/verkoopster in de winkelsector.

Tevens is de vrouw werkzaam als vrijwilligster en kan van haar verwacht worden dat zij deze werkzaamheden staakt en de vrijkomende tijd elders met betalende werkzaamheden gaat invullen. Gelet op het voorgaande verzoekt de man dan ook om bij de behoeftebepaling van de vrouw rekening te houden met redelijkerwijze door de vrouw zelf te verwerven (fictieve) inkomsten ten behoeve van levensonderhoud van € 2.957,= bruto per maand. Volgens de man is dit het inkomen van een secretaresse bij een Amsterdams advocatenkantoor bij een 40-urige werkweek. Tevens moet bij de bepaling van haar behoefte rekening worden gehouden met het aan haar toekomende vereveningsgedeelte ouderdomspensioen van de man van minimaal € 493,= bruto per maand.

De vrouw stelt zich op het standpunt dat zij behoefte heeft aan een onderhoudsbijdrage van de man. Zij heeft al veertien jaar geen substantieel eigen inkomen meer als gevolg van keuzes die partijen tijdens het huwelijk samen hebben gemaakt. De vrouw heeft een eigen coachingsbedrijf, maar het verkrijgen van opdrachten is moeilijk vanwege het verzadigd raken van de markt. Haar inkomen uit haar onderneming is daarom te verwaarlozen. Haar leeftijd maakt het, mede gelet op de huidige economische situatie en de concurrentie, zeer lastig om weer op de arbeidsmarkt terug te komen. Met betrekking tot het vrijwilligerswerk voert de vrouw aan dat zij inmiddels hiermee is gestopt. De vrouw is gemiddeld vier dagen per week bezig met acquireren voor haar bedrijf. Daarnaast is zij frequent aan het solliciteren, ook op functies beneden haar niveau.

De rechtbank is, rekening houdende met de fase waarin partijen thans nog verkeren, van oordeel dat de vrouw voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat zij doet wat redelijkerwijze thans van haar verwacht kan worden om binnen afzienbare termijn (gedeeltelijk) in haar levensonderhoud te gaan voorzien. Op de vraag of op dit moment van de vrouw verwacht kan worden dat zij nu al een baan aanneemt

beneden haar opleidingsniveau, antwoordt de rechtbank ontkennend. Van de vrouw wordt verwacht dat zij haar best doet om een baan te vinden op haar eigen opleidingsniveau, maar gelet op de gegeven omstandigheden dat partijen feitelijk anderhalf jaar uit elkaar zijn, de duur van het huwelijk, het feit dat haar bedrijf, gelet op de stukken in het dossier, tot op heden verlies heeft opgeleverd en de leeftijd van de vrouw, kan van de vrouw nu niet verwacht worden dat zij een baan zoekt beneden haar opleidingsniveau.

De vrouw dient zich overigens wel te realiseren dat naarmate er na de echtscheiding meer tijd verstrijkt, aan de vrouw zwaardere eisen zullen worden gesteld met betrekking tot haar pogingen tot het verwerven van inkomen. Dat de vrouw, gelet op haar leeftijd, langer dan gemiddeld nodig heeft om in voldoende mate zelf inkomen te verwerven, valt te verwachten.

In ieder geval tot die tijd heeft de vrouw behoefte aan een bijdrage in haar levensonderhoud.

Inkomsten uit vermogen

Ten aanzien van inkomsten uit vermogen voert de man aan dat de vrouw € 188,= per maand aan rente-inkomsten ontvangt, zijnde de helft van de netto-verkoopopbrengst van de voormalige echtelijke woning van € 67.918,= en overige privé vermogensbestanddelen.

De vrouw verweert zich en stelt dat zij de opbrengst uit de verkoopopbrengst noodgedwongen moet gebruiken vanwege de beperkte draagkracht van de man om in de kosten van haar levensonderhoud te voorzien, te reserveren voor belastingaanslagen en in de toekomst voor de aankoop van een eigen appartement. Zij stelt dat zij niet over inkomsten uit vermogen beschikt, waaruit inkomen kan worden geput om in haar behoefte te voorzien.

Partijen hebben vervolgens over en weer aangegeven dat op dit moment geen rekening moet worden gehouden met de (rente-)inkomsten uit vermogen en dat dit bij de afwikkeling van huwelijkse voorwaarden zal worden behandeld, zodat de rechtbank daar thans ook geen rekening mee zal houden.

Dit alles leidt tot de conclusie dat de bruto behoefte van de vrouw aldus neerkomt op € 3.964,= per maand. De rechtbank heeft de behoefte van de vrouw verlaagd met een bedrag van € 493,= bruto per maand aan ouderdomspensioen en € 1.350,= per jaar aan inkomensafhankelijke bijdrage ziektekosten.

Draagkracht

De rechtbank gaat op grond van wat uit de stukken en ter terechtzitting is gebleken uit van de navolgende feiten en omstandigheden:

Ten aanzien van de man:

- Hij ontvangt een AOW-uitkering van € 13.700,= per jaar (inclusief vakantietoeslag);
- Hij ontvangt een pensioen van € 58.534,= per jaar;
- Hij betaalt een huur van € 1.100,= per maand;
- Hij betaalt € 121,= per maand aan premie voor ziektekostenverzekering, waarop een bedrag van € 44,= per maand in mindering wordt gebracht, omdat dit al in de bijstandsnorm is verwerkt;
- Hij betaalt € 195,= per maand inkomensafhankelijke bijdrage in verband met de Zorgverzekeringswet;
- Hij betaalt aan de Sociale Verzekeringsbank vanaf 1 augustus 2010 tot en met 30 juni 2011 € 75,= per maand en over de maand juli 2011 € 73,= per maand terzake een verlaging van zijn

AOW-uitkering;

De rechtbank zal op de man de bijstandsnorm voor een alleenstaande toepassen en uitgaan van een draagkrachtpercentage van 60.

Pensioen

De man stelt zich op het standpunt dat rekening moet worden gehouden met zijn inkomsten uit pensioen van € 52.622,= per jaar in plaats van € 58.534,= per jaar. De man is van mening dat de redelijkheid en billijkheid zich ertegen verzetten dat de helft van het tijdens huwelijk opgebouwde ouderdomspensioen (hierna: OP) die uit hoofde van de Wet Verevening Pensioenrechten bij scheiding (hierna: WVP) aan hem toekomt, ook nog eens in aanmerking zou dienen te worden genomen in het kader van de berekening van zijn draagkracht voor het vaststellen van zijn alimentatieplicht. De man komt tot deze conclusie omdat de WVP als *lex specialis* heeft te gelden ten opzichte van de *lex generalis* van art. 1:157, art. 1:169 en art. 1:182 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW), althans op grond van de redelijkheid en billijkheid als zodanig zou kunnen worden beschouwd.

De vrouw erkent dat zij na de ontbinding jaarlijks een bedrag van € 5.921,= uit hoofde van ten tijde van het huwelijk opgebouwd pensioen zal gaan ontvangen, doch zij verzet zich tegen het standpunt van de man.

De rechtbank volgt het standpunt van de man niet. Niet valt in te zien waarom de WVP als *lex specialis* heeft te gelden van de bepalingen in het BW aangaande de verplichtingen die de man in casu heeft om de vrouw een aanvullende uitkering tot levensonderhoud te verstrekken.

Voorafgaande aan de bepaling of een uitkering tot levensonderhoud dient te worden opgelegd, dient onder andere te worden beoordeeld of de vrouw onvoldoende inkomsten tot levensonderhoud heeft, of de vrouw al of niet redelijkerwijze in haar inkomen kan voorzien en wordt in beginsel een eventuele uitkering tot levensonderhoud begrensd tot een periode van 12 jaar (zie art. 1:157 lid 4 BW) na inschrijving van de echtscheiding. Geen van deze uitkeringsbepalende voorwaarden treft men aan in de WVP, zodat de WVP ook geenszins kan worden gezien als *lex specialis*. Ook de verwijzing van de man naar redelijkheid en billijkheid brengt de rechtbank niet tot het oordeel dat bij de draagkrachtberekening een (extra) aftrek van € 5.921,=, te weten de man's deel van het tijdens het huwelijk opgebouwde pensioen, moet worden toegepast. De behoefte op een uitkering tot levensonderhoud van de vrouw wordt, zoals hiervoor is overwogen, verminderd met het bedrag aan pensioen dat de vrouw ontvangt, en voor zover de man onvoldoende draagkracht zou hebben, wordt vervolgens de uitkering van de vrouw daardoor begrensd.

Hetgeen partijen verder nog naar voren hebben gebracht kan, als reeds in het voorgaande behandeld dan wel niet ter zake dienend, buiten beschouwing blijven.

Concluderend komt de rechtbank tot het oordeel dat een door de man met ingang van heden aan de vrouw te betalen bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud van € 2.340,= per maand in overeenstemming met de wettelijke maatstaven.

Gelet op het voorgaande worden de verzoeken van de man onder 6, 7 en 8 afgewezen. De rechtbank ziet geen aanleiding een voorlopige partneralimentatie te bepalen, omdat voorshands onduidelijk is hoeveel tijd de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden in beslag zal nemen. Partijen kunnen na de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden, indien nodig, een wijzigingsverzoek indienen. Het verzoek

van de man onder 9 zal aldus worden afgewezen.

Het verzoek van de vrouw onder 2

Het verzoek van de vrouw te bepalen dat eventuele kosten van tenuitvoerlegging van deze alimentatiebeslissing voor rekening van de man komen, voor zover deze door hem worden veroorzaakt, zal worden afgewezen. Het betreft hier kosten die ofwel van rechtswege kunnen worden verhaald ofwel slechts indien deze in redelijkheid zijn gemaakt, wat op voorhand niet valt te beoordelen.

Het verzoek van de vrouw onder 3

De rechtbank zal dit verzoek afwijzen, nu de echtelijke woning van partijen reeds is verkocht, en de rechtbank er aldus van uitgaat dat de vrouw geen belang meer heeft bij dit verzoek.

4.3. Afwikkeling huwelijkse voorwaarden

De rechtbank zal de verzoeken van de vrouw onder 4 en 5 en de verzoeken van de man onder 10 en 11, nu deze verzoeken betrekking hebben op de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden, behandelen op de nog nader te bepalen verdelingszitting.

De rechtbank deelt mee dat in deze zaak het verzoek tot afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden van de overige verzoeken is afgesplitst en dan ook als kenmerk **458487 / FA RK 10-3771** heeft gekregen. Partijen dienen uiterlijk vier weken vóór genoemde datum ieder aan te geven waarover tussen hen overeenstemming bestaat en wat hen nog verdeeld houdt en de in art. 9.2. van het Procesreglement scheiding genoemde bescheiden te hebben overgelegd, waarna partijen uiterlijk tot 10 dagen voor genoemde pro forma datum op de door de wederpartij ingediende stukken kunnen reageren. Art. 9.3. en verder van het reglement zijn in deze van toepassing.

De proceskosten zullen op de gebruikelijke wijze tussen partijen gecompenseerd worden.

5. De beslissing

De rechtbank:

- spreekt de **echtscheiding** uit tussen partijen, gehuwd te Amsterdam op 15 december 1993;
- bepaalt dat de man € 2.340,= (tweeduizend driehonderd veertig euro) per maand zal betalen aan de vrouw als uitkering tot haar levensonderhoud met ingang van de dag van inschrijving van de uitspraak der echtscheiding, bij vooruitbetaling te voldoen;
- bepaalt dat de behandeling van de zaak **pro forma** wordt voortgezet op **18 november 2010**. Partijen dienen uiterlijk vier weken vóór genoemde datum ieder aan te geven waarover tussen hen overeenstemming bestaat en wat hen nog verdeeld houdt en de in art. 9.2. van het Procesreglement scheiding genoemde bescheiden te hebben overgelegd, waarna partijen uiterlijk tot 10 dagen voor genoemde pro forma datum op de door de wederpartij ingediende stukken kunnen reageren. Art. 9.3. en verder van het reglement zijn in deze van toepassing;
- bepaalt dat elk der partijen de eigen proceskosten draagt;
- wijst af het meer of anders verzochte.

Noot

1. Een principiële uitspraak over cumulatie van pensioenverevening en alimentatie. Bij de berekening van de draagkracht van een gepensioneerd alimentatieplichtige die tevens vereveningsplichtige is, wordt het gedeelte van het pensioen waarop geen recht op uitbetaling uit hoofde van art. 2, lid 2 Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (de WVPS) rust mede in aanmerking genomen.
2. In EchtscheidingsBulletin van april 2010, p. 63, r.k. gaf ik aan dat vanuit dogmatisch oogpunt op drie verschillende wijzen tegen cumulatie van pensioenverevening en alimentatie kan worden aangekeken. De *eerste* houdt in dat het te verevenen pensioen in het geheel buiten beschouwing blijft bij het vaststellen van alimentatie. Voor die visie pleit dat de WVPS als een 'lex specialis' ten opzichte van de art. 1:157 BW, 1:169 BW en 1:182 BW (bepalingen over het vaststellen van onderhoudsbijdragen na echtscheiding, scheiding van tafel en bed respectievelijk ontbinding van huwelijk na scheiding van tafel en bed) zou kunnen worden beschouwd. De *tweede* is dat uitsluitend het te verevenen pensioen voor zover daarop géén recht op uitbetaling uit hoofde van pensioenverevening komt te rusten 'meetelt' voor het vaststellen van de alimentatie. Voor die visie pleit dat dit gedeelte van het pensioen feitelijk inkomen voor de alimentatieplichtige blijft. De *derde* is dat voor het berekenen van de alimentatie met het volledige pensioen rekening wordt gehouden. Deze visie zou kunnen worden verdedigd door te redeneren dat op een gedeelte van het pensioen weliswaar een 'recht op uitbetaling' komt te rusten, maar de alimentatieplichtige formeel wel begunstigde voor het volledige pensioen blijft. In EchtscheidingsBulletin schreef ik dat de kwestie zo dogmatisch nimmer aan de orde was in de rechtspraak. Daarin heeft het hier besproken vonnis verandering gebracht.
3. De alimentatieplichtige had het standpunt ingenomen dat de WVPS op grond van de redelijkheid en billijkheid die zijn rechtsverhouding met de alimentatiegerechtigde beheerste als 'lex specialis' had te gelden. Het gevolg zou moeten zijn dat het pensioen buiten aanmerking zou moeten blijven voor de vaststelling van de alimentatie. De rechtbank overwoog dat de WVPS niet als 'lex specialis' geldt ten opzichte van de regelingen met betrekking tot onderhoudsbijdragen in het BW. Reden daarvoor is, aldus de rechtbank, dat het bedrag dat uit hoofde van pensioenverevening aan een vereveningsgerechtigde toekomt niet op basis van een soortgelijke systematiek wordt vastgesteld als alimentatie. De hoogte van bedragen verschuldigd uit hoofde van pensioenverevening hangen immers niet af van de 'behoefte' van de alimentatiegerechtigde. Deze bedragen kennen voorts niet de beperking dat de uitkeringsduur tot 12 jaar is beperkt zoals bij partneralimentatie het geval is.
4. De rechtbank gaat er kennelijk van uit dat van een 'lex specialis' slechts sprake is indien een bijzondere wet een bijzondere regeling treft voor een situatie die een verbijzondering is van een meer algemene situatie die in een meer algemene wet is geregeld. Betalingen uit hoofde van pensioenverevening zijn geen bijzondere vorm van alimentatie, zodat de WVPS geen bijzondere wet is ten opzichte van de regelingen met betrekking tot onderhoudsbijdragen na scheiding in het BW. Tijdens huwelijk en geregistreerd partnerschap scheidt art. 1:81 BW een zorgplicht tussen de partners. Alimentatie berust op de wettelijke zorgplichten opgenomen in de artikelen 1:157 BW, 1:169 BW en 1:182 BW. Pensioenverrekening en pensioenverevening

berusten niet op een zorgplicht. Vgl. HR 5 oktober 1990, *NJ* 1991, 576 waarin de Hoge Raad uitdrukkelijk oordeelde dat art. 1:81 BW niet als grondslag voor pensioenverrekening geldt. De grondslag voor pensioenverrekening en pensioenverevening is dat pensioenaanspraken tijdens huwelijk of geregistreerd partnerschap door middel van een 'gemeenschappelijke inspanning' van de partners worden verworven. Zie O. 12 in HR 27 november 1981, *NJ* 1982, 503 inzake Boon/Van Loon, het arrest van de Hoge Raad waarmee de pensioenverrekening werd geïntroduceerd. Voor de redenering van de rechtbank dat de WVPS geen bijzondere wet is ten opzichte van de wettelijke regelingen voor onderhoudsbijdragen na scheiding van tafel en bed, echtscheiding of ontbinding van huwelijk na scheiding van tafel en bed pleit gezien het voorgaande dat de grondslag voor pensioenverevening een andere is dan die voor alimentatie.

5. De uitspraak van de rechtbank geeft duidelijkheid over het vraagstuk van cumulatie van pensioenverevening en alimentatie. De vraag rijst of andere rechters op overeenkomende wijze zullen oordelen en of de Hoge Raad dergelijke oordelen zal volgen. Daar lijkt het wel op daar voor het vaststellen van draagkracht het 'feitelijk' inkomen van de alimentatieplichtige bepalend is (zie Koens 2009 (T&C BW), art. 1:157 BW, aant. 2).